

Szoboravatás - 100 éve született Mérei Ferenc

Mérei Ferenc felújított szobrát avatták fel szerdán a tudósról elnevezett pedagógiai és pályaválasztási tanácsadó intézet udvarán. Az intézmény egy éve vette fel Mérei nevét. Mérei Ferenc élete és munkássága szorosan kötődik a XX. század történelméhez – hangsúlyozta a szoboravatáson Demszky Gábor. A XX. század egyik legnagyobb magyar tudósa most lenne 100 éves.

Mérei Ferenc szobra korábban az 1996 óta a tudós nevét viselő XI. kerületi iskola előtt állt. Az iskola bezárása után a főváros úgy döntött, hogy Janzer Frigyes alkotását felújítva a Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet udvarán helyezik el. Az intézmény tavaly óta viseli Mérei Ferenc nevét. A szerdai szoboravatáson részt vettek a pszichológus-pedagógus családtagjai is.

Mérei Ferenc munkássága szorosan összefügg a XX. század történelmével. Életútjának több eseménye, fordulata ekképpen az elmúlt évszázad hí lenyomataként is értelmezhető. A tehetséges, a könyveket szinte megállás nélkül fogyasztó, ám öntörvényű és lázadó gyerek a nyolc osztályos gimnáziumot nem kevesebb, mint öt intézményben végezte el. Nyughatatlan, mindenre nyitott kíváncsisága tehát már a korai években megmutatkozott, de fiatalon hozott döntéseiben a kényelmes, valós válaszokat mégsem hozó megoldásokkal szembeni örök elégedetlensége ugyanígy tetten érhető.

Demszky Gábor felidézte, hogy Mérei érettségije után a zsidó származásúakat sújtó numerus clausus miatt külföldi egyetemre kényszerül, ám anyja tanácsával ellentétben ő mégsem Berlinben, hanem a párizsi műszaki főiskolán kezdte meg felsőfokú tanulmányait. Később a Sorbonne bölcsészhallgatója lett, majd hazatérve Szondi Lipót tanítványaként és munkatársaként alapozta meg pszichológiai tudását. Mint kortársai közül többen, származása és politikai nézetei miatt Mérei Ferenc is üldöztetések sorát kényszerült elviselni. Volt munkaszolgálatos, párizsi éve alatt baloldaliként börtönben ült, folyt ellene koncepciók per.

Habár 1945 után a Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet jogelődjében kap lehetőséget elméleteinek és reformpedagógiai gyakorlatának kipróbálására, elért eredményeit a „szocialista pedagógia” mindenhatóságát hirdető diktatúra megsemmisíti. 1950-ben „burzsoá elhajlónak” bélyegezve kizárták a Magyar Dolgozók Pártjából, állásából elbocsátották, intézetét felszámolták. Meghurcoltatása részét képezte a „burzsoá áltudományok” közé taszított pszichológia ellen indított általános hadjáratnak, amely több mint egy évtizedre, egészen a '60-as évek közepéig meg is bénította a diszciplína hazai fejlődését.

Az '56-os forradalom idején az ELTE BTK Egyetemi Forradalmi Diákbizottságának tanár vezetője. A második szovjet intervenció után részt vett a kibontakozó szellemi ellenállásban. Humanista elvei melletti rendíthetetlen kiállásával ismételtlen represszív szankciókra számíthat: a forradalomban játszott szerepe miatt öt évre börtönbe zárják. A börtönben, agyérgörcsét követően önmagát gyógyítva írta meg – sorait ácsirónból eszkábált ceruzacsonkkal WC-papírra róva – négykötetes Lélektani Naplóját, melyet részletekben csempészték ki a börtön falai közül.

A börtönévek után egészen 1976-os nyugdíjazásáig az Országos Ideg- és Elmegyógyászati Intézet vezető pszichológusaként az általa alapított Pszichodiagnosztikai, majd Klinikai Pszichológiai Laboratórium vezetője volt.

A laboratórium rövid idő alatt a magyar pszichológusképzés egyik – nem hivatalos - centrumává lett. Lakásán vezetett informális „magánegyeteme” mellett a Magyar Pszichológiai Társaság pszichodramatikus tudományos munkacsoportjának is élére állt. Ebben az időben került kapcsolatba a főváros oktatásügyével is, amelyre munkássága nagy hatást gyakorolt.

„A mellszobor, Janzer Frigyes szobrászművész alkotása a már korábban megszűnt újbudai készségfejlesztő iskola elől került ide. Mostantól elmondható, hogy egy helyen összpontosulhatnak a Mérei-hagyományok” – mondta beszédében a főpolgármester.

(budapest.hu)